

Ljubljana, 2. september 2020

Ministrstvo za kulturo RS
Maistrova 10
1000 Ljubljana

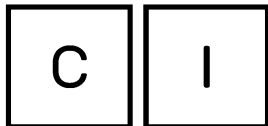
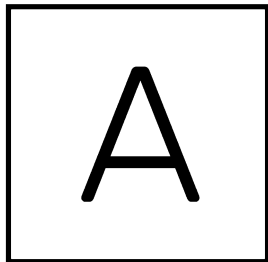
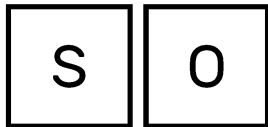
Komentarji in predlogi društva Asociacija na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1-C) – EVA 2020-3340-0007

Spoštovani,

v javno razpravo se s komentarji in predlogi sprememb ter dopolnitev predlogov vseh treh zakonov s področja medijev, ki jih je v javno razpravo brez sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki, predstavniki stanovskih društev ali interesnih združenj medijev poslalo Ministrstvo za kulturo, vključujemo tudi v društvu Asociacija, vsebinski mreži nevladnih organizacij na področju kulture. Med izdajatelji medijev na Slovenskem je kar nekaj NVO iz področja kulture in umetnosti, z delom v medijih pa se preživljajo številni samozaposleni v kulturi, še posebej pa kritiki in recenzenti, publicisti, avtorji televizijskih in radijskih oddaj, napovedovalci, snemalci ter oblikovalci videa in zvoka ter drugi. Predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1-C) načenjajo vsebinsko kompleksne teme preurejanja medijskega prostora, javnega interesa in financiranja na področju medijev ter pod vprašaj postavljajo nekatere temeljne funkcije javnega medijskega servisa v vseh tržno zanemarljivih kulturno-umetniških in drugih razsežnostih, kar tudi glede na predlagane spremembe in odpravljene omejitve oglaševanja ostaja nacionalna radiotelevizija.

Predlog zakona nedvomno prinaša pozitivne finančne posledice tako za državni proračun, saj se proračunsko financiranje Slovenske tiskovne agencije in programskih vsebin medijev nadomešča s financiranjem iz sredstev RTV prispevka, kot za financiranje Slovenske tiskovne agencije in drugih medijev, saj je 8 odstotkov RTV prispevka (3% za STA in 5% za sofinanciranje javnega interesa na področju medijev), ki je bil zbran v preteklem letu, 7,66 milijona eurov, kar je skoraj enkrat več kot 4.949.706 EUR, ki jih bo v prihodnjih dveh letih prihranil državni proračun na postavkah Ministrstva za kulturo (Izvajanje zakona o medijih: 2.699.063 EUR (leto 2020), 2.699.063 EUR (leto 2021); Medijska pismenost: 50.000 EUR (leto 2020), 50.000 EUR (leto 2021); Programske vsebine in razvoj tehnološke infrastrukture za senzorno ovirane: 172.643 EUR (leto 2020), 172.643 EUR (leto 2021), in skupaj 4.056.000 EUR, ki jih bo v prihodnjih dveh letih prihranil na postavkah Urada Vlade RS za komuniciranje, PP 5285: 2.028.000 EUR (leto 2020), 2.028.000 EUR (leto 2021), ki je po dosedanji ureditvi financer javne službe STA.

Toda, če nas bi lahko veselilo dejstvo, da je resorno ministrstvo za kulturo prepoznalo, da je potrebno sredstva za delovanje javne službe nacionalne tiskovne agencije in uresničevanje javnega interesa na področju medijev na sploh povečati, pa ne moremo pristati na to, da ne gre za povečanje, pač pa za varčevanje in očiten rez v sredstva, do sedaj namenjena za delovanje RTV Slovenija, ki pa je že po naravi javnega servisa po obsegu kulturno-umetniških vsebin in sodelovanj z nevladnimi organizacijami, samozaposlenimi in drugimi posamezniki v kulturi brez dvoma osrednja medijska hiša in branik javnega interesa tako na področju medijev

kot kulture na sploh. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1-C) sicer ne predvideva nikakršnega nadomestila za sredstva, ki bi se naj iz RTV naročnine namenile za delovanje STA in uresničevanja javnega interesa na področju medijev, prav tako za dodatno izgubo, ki jo bo RTV zabeležil v primeru izločitve enote Oddajniki in zveze v samostojno gospodarsko družbo d. o. o. v 100 odstotni lasti Republike Slovenije.

Predlagatelj sicer navaja, da bo RTV Slovenija lahko kljub izpadu sredstev RTV prispevka še naprej izvajala vse z zakonom določene naloge oziroma javno službo v neokrnjenem obsegu, saj da se bo nadomestilo za izpad sredstev RTV prispevka v skupnem deležu 8 % za RTV Slovenija zagotovilo s sprostitvijo zakonskih omejitev obsega oglaševanja na RTV Slovenija, in s tem zagotovilo možnosti za pridobitev višjih sredstev iz naslova trženja oglaševalskega časa v novelah Zakona o medijih in Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, po kateri se bodo za radijske in televizijske programe RTV Slovenija odpravile omejitve obsega oglaševanja, tako da bo za RTV Slovenija veljala ista ureditev kot za zasebne oz. komercialne televizijske programe.

Iz društva Asociacija opozarjamo, da so spremembe ZRTVS-1-C usmerjene k komercializaciji nacionalnih radijskih in televizijskih programov, kar kaže na očitno pomanjkljivo razumevanje javnega interesa na področju osrednjega javnega RTV servisa v Sloveniji in vloge javnih medijev pri naslavljanju tržno manj zanimivih, tudi kulturno-umetniških vsebin. Na nerazumevanje temeljnih razlik dejavnosti javne službe nacionalne tiskovne agencije in osrednjega javnega RTV servisa kaže tudi utemeljitev, da gre pri nekaterih dejavnostih javne službe RTV Slovenija in STA za sorodne dejavnosti ter da je namen sprememb, da se zagotovi večje sodelovanje med RTV Slovenijo in STA zlasti na področju javne službe zagotavljanja objektivnih in celovitih informacij. S načrtovano sinergijo učinkov in tovrstno optimizacijo izvajanja javne službe bo objektivnih in celovitih informacij gotovo manj, kot jih zagotavljata dosedanja ureditev in način financiranja.

Zato Ministrstvo za kulturo pozivamo, da na medijskem področju preneha varčevati na račun sredstev, ki so bila do sedaj namenjena zgolj za delovanje javnega servisa RTV Slovenija, in da sredstva za delovanje javne službe STA in uresničevanje javnega interesa na področju medijev še naprej zagotavlja v okviru proračuna RS in ne na račun sredstev zbranih iz naslova RTV naročnine.

Za vsa dodatna pojasnila ali vprašanja ostajamo na voljo.

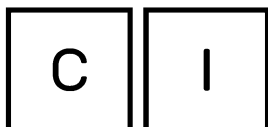
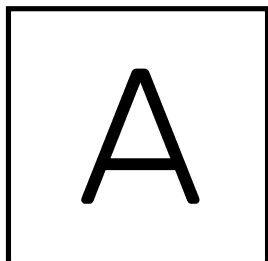
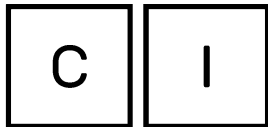
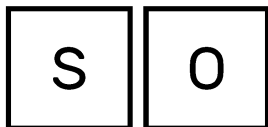
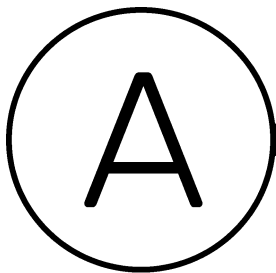
Lep pozdrav,

Društvo Asociacija

Predlog sprememb

K 2. členu, ki spreminja 14. člen

2. člen se ne uveljavi, v veljavi ostane dosedanji 14. člen (Načelo finančne preglednosti pri opravljanju javne službe), ki se še naprej glasi:

»14. člen

(1) RTV Slovenija lahko skladno z zakonom opravlja poleg javne službe v omejenem obsegu tudi tržne dejavnosti, vendar mora biti poslovanje na področju tržnih dejavnosti organizirano ločeno od javne službe.

(2) Prispevek za programe RTV Slovenija, sredstva iz državnega proračuna ter druga javna sredstva in prihodki iz naslova opravljanja javne službe se lahko porabijo samo za opravljanje javne službe, ki je določena v tem zakonu.

(3) Prihodki iz naslova tržnih dejavnosti se lahko porabijo za sofinanciranje javne službe ali za ohranjanje in širitev tržnih dejavnosti, vendar le na področjih, ki jih določa ta zakon.

(4) Prihodki in odhodki iz naslova opravljanja javne službe ter prihodki in odhodki iz naslova tržnih dejavnosti se vodijo na dveh ločenih računih.«

Obrazložitev

Ureditev, po kateri bi 8% obstoječega RTV prispevka, ki je bil sedaj namenjen izključno za zagotavljanje delovanja javne službe RTV Slovenija, namenili tudi za delovanje STA in financiranje javnega interesa na področju medijev, RTVS pa bi izpad dohodkov pokrivala z oglaševanjem, je izrazito škodljiva za tržno manj zanimive vsebine in dejavnosti, ki se jih izvaja tudi na kulturno-umetniškem področju, in vodi v večjo komercializacijo, in s tem trivializacijo vsebin in dejavnosti, ki jih v okviru javne službe kot javni servis zagotavlja RTVS. S predlagano ureditvijo se na račun sedanje kvalitete in obsega dejavnosti nacionalne RTV varčuje s proračunskimi izdatki za delovanje javne službe STA in za izvajanje javnega interesa na področju medijev, še posebej sofinanciranja medijskih vsebin, čemur nasprotujemo in predlagatelja pozivamo, da to financiranje še naprej zagotavlja neposredno iz državnega proračuna, tako kot je to urejeno tudi pri javnih službah in javnem interesu na vseh preostalih področjih v RS. In da ob načrtovani izločitvi enote Oddajniki in zveze iz RTV Slovenija tej nadomesti tudi izpad prihodkov iz naslova opravljanja te dejavnosti.

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)